

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
імені П.Л. ШУПИКА**

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Перший заступник Міністра
охорони здоров'я України**

 Р.О. Моїсеєнко

« 15 » 09 2011 р.

**ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ПРОГРАМА СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ
(ІНТЕРНАТУРИ) ВИПУСКНИКІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ
ОСВІТИ III-IV РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
“ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЯ”**

Київ – 2011

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ОСВІТИ імені П.Л.ШУПИКА**

**ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ПРОГРАМА
СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ (ІНТЕРНАТУРИ) ВИПУСКНИКІВ ВИЩИХ
МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ІІІ – ІV РІВНІВ
АКРЕДИТАЦІЇ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
“ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЯ”**

КИЇВ – 2011

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
імені П.Л.ШУПИКА
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені М.ГОРЬКОГО
ХАРКІВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ**

**НАЧАЛЬНИК УПРАВЛІННЯ
ОСВІТИ ТА НАУКИ
МОЗ УКРАЇНИ**

проф. _____ **О.П.ВОЛОСОВЕЦЬ**

« _____ » _____ **2011р.**

**РЕКТОР НМАПО
імені П.Л.ШУПИКА
чл.-кор.АМН УКРАЇНИ**

проф. _____ **Ю.В. ВОРОНЕНКО**

« _____ » _____ **2011р.**

**ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ПРОГРАМА
СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ (ІНТЕРНАТУРИ) ВИПУСКНИКІВ ВИЩИХ
МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ІІІ – ІV РІВНІВ АКРЕДИТАЦІЇ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЯ»**

Начальник управління
освіти і науки
МОЗ України
професор _____ О. П. Волосовець
“ ____ ” _____ 2011 р.

Ректор НМАПО
імені П.Л. Шупика
член-кор. НАМН України, д.мед.н.
професор _____ Ю. В. Вороненко
“ ____ ” _____ 2011р.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ОСВІТИ імені П.Л.ШУПИКА**

Затверджено МОЗ України

”_____” _____ 2011 р.

**ТИПОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ТА ПРОГРАМА
СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ (ІНТЕРНАТУРИ) ВИПУСКНИКІВ ВИЩИХ
МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ІІІ – ІV РІВНІВ
АКРЕДИТАЦІЇ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
“ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЯ”**

КИЇВ – 2011

Типовий навчальний план та програма спеціалізації (інтернатури) випусників вищих медичних закладів освіти III – IV рівнів акредитації зі спеціальності “Дерматовенерологія” розроблені за наказом Міністерства охорони здоров'я України № 81 “Про затвердження Переліку спеціальностей та строки навчання в інтернатурі випусників медичних і фармацевтичних вищих навчальних закладів, медичних факультетів університетів” від 23 лютого 2005 р. та у відповідності до вимог “Положення про спеціалізацію (інтернатуру) випусників вищих медичних і фармацевтичних закладів освіти III – IV рівнів акредитації”, затвердженого наказом МОЗ України від 10 грудня 2007 р. № 793 “Про внесення змін та доповнень до наказу МОЗ України від 23 лютого 2005 р. № 81”, співробітниками кафедри дерматовенерології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупика.

Згідно з наказом МОЗ України від 10.12.2010р. №1088 «Про удосконалення післядипломної освіти лікарів» навчальний план та програма підготовки півторарічної спеціалізації (інтернатури) зі спеціальності «Дерматовенерологія» переглянуті та доповнені.

Рецензенти:

1. **Свирид С. Г.** – д. м. н., професор кафедри шкірних та венеричних хвороб з курсом СНІД Українського національного медичного університету ім. О. О. Богомольця.
2. **Кутасевич Я.Ф.** – д. м. н., професор, зав. відділом дерматології Державної установи „Інститут дерматології та венерології АМН України”.

Навчальний план і програма схвалені Координаційною науково-медичною радою з післядипломної освіти лікарів і провізорів при Управлінні освіти і науки МОЗ України

„___” _____ 2011 р.

СКЛАД РОБОЧОЇ ГРУПИ

КАЛЮЖНА Л. Д. – д. м. н., заслужений діяч науки і техніки, професор, зав. кафедрою дерматовенерології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика.

МАВРОВ Г. І. – д. м. н., професор, зав. кафедрою дерматовенерології Харківської медичної академії післядипломної освіти.

ПРОЦЕНКО Т. В. – д. м. н., професор, зав. кафедрою дерматовенерології та косметології Донецького національного медичного університету ім. М. Горького.

БОЛОТНА Л. А. – д. м. н., професор кафедри дерматовенерології Харківської медичної академії післядипломної освіти.

ГАВРИЛЮК О. В. – к. м. н., доцент кафедри дерматовенерології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика.

КОРОЛЬОВА Ж. В. – к. м. н., доцент кафедри дерматовенерології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика.

КОРЧАК І. В. – к. м. н., доцент кафедри дерматовенерології та косметології Донецького національного медичного університету ім. М. Горького.

НЕЧИПОРЕНКО Н. М. – старший лаборант кафедри дерматовенерології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Інтернатура (первинна спеціалізація) є обов'язковою формою післядипломної підготовки випускників усіх факультетів вищих медичних закладів освіти III – IV рівнів акредитації незалежно від підпорядкування та форми власності, після закінчення якої їм присвоюється кваліфікація лікаря-спеціаліста з певного фаху. Основною метою інтернатури є підвищення рівня практичної підготовки лікарів-інтернів у їх професійній готовності до самостійної лікарської роботи.

Інтернатура проводиться у формі очно-заочного навчання на кафедрах вищих медичних закладів освіти III – IV рівнів акредитації і закладів післядипломної освіти та стажування в базових установах охорони здоров'я. Підготовка дерматовенерологів в інтернатурі проводиться за індивідуальними навчальними планами, розробленими на підставі типового навчального плану і програми інтернатури.

Основним завданням інтернатури є вдосконалення професійних навичок з основних розділів дерматовенерології, вивчення клініки, діагностики та методів лікування шкірних та венеричних захворювань.

Типовим навчальним планом підготовки лікаря-інтерна за спеціальністю «Дерматовенерологія» протягом періоду 18 місяців інтернатури передбачено: 8 місяців навчання на кафедрі дерматовенерології та суміжних кафедрах (1248 год.) і 9 місяців стажування на базі стажування (1404 год.)

Згідно з наказом МОЗ України від 10.12.2010р. №1088 «Про удосконалення післядипломної освіти лікарів» навчальний план та програма підготовки півторарічної спеціалізації (інтернатури) зі спеціальності «Дерматовенерологія» переглянуті та доповнені додатковими курсами: медицина невідкладних станів (156 годин), імунопрофілактика (6 годин), протидія насильству в сім'ї (6 годин).

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Тривалість навчання – 18 місяців

Заняття на кафедрі – 8 місяців

На базі стажування – 9 місяців

Роки навчання	Місяці											
	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7
Перший	Б	К	К	К	К	К	К	Б	Б	Б	Б	В
Другий	Б	Б	Б	Б	К	К						

Пимітка: **Б** – стажування на базі;

К – навчання а кафедрі та суміжних кафедрах;

В – відпустка.

Початок навчання в інтернатурі з 1 серпня на базі стажування.

Графіком навчального процесу для інтернів-дерматовенерологів передбачено:

- серпень (1 місяць) – на базі стажування;
- вересень – лютий (6 місяців) – навчання на кафедрі;
- березень – червень (4 місяці) – на базі стажування;
- серпень – листопад (4 місяці) – на базі стажування;
- грудень – січень (2 місяці) – навчання на кафедрі.

Виконання 1 – 6 курсів навчальної програми інтернами на базі стажування досягається шляхом їх практичної лікарської діяльності під керівництвом безпосереднього керівника інтернів у спеціалізованих відділеннях, згідно з навчальним планом, у якому вказано орієнтовну кількість годин, що виділяються для освоєння певного розділу програми, та число тижнів роботи лікаря-інтерна у кожному з відділень бази стажування.

При відсутності в базовій лікувально-профілактичній установі деяких спеціалізованих відділень, зазначених в навчальному плані, необхідно використати відповідні відділення інших лікувально-профілактичних установ

За весь період спеціалізації в інтернатурі лікар-інтерн повинен оволодіти певним переліком практичних навичок. В даному переліку передбачено три рівня засвоєння матеріалу: 1-й рівень (+) – ознайомлення з даним питанням; 2-й (++) – уміння застосовувати набуті знання і навички при курації хворих; 3-й (+++) – уміння самостійно застосовувати набуті знання та навички в обстеженні, діагностиці та лікуванні хворих.

ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ НА БАЗІ СТАЖУВАННЯ.

Навчальний план практичної лікарської діяльності лікарів- інтернів за спеціальністю “Дерматовенерологія” на базі стажування (заочна частина інтернатури)

Тривалість 9 місяців (1404 год.)

Назва відділення (установи)	Код, назва курсу навчальної програми	Кількість навчальних годин	Число тижнів практичної роботи
Дермато-венерологічне	03.Неінфекційні хвороби шкіри.	117	3
	04.Інфекційні та паразитарні хвороби шкіри.	117	3
	05.Діагностика, лікування та профілактика сифілісу.	117	3
	06.Гонорея та негонорейні хвороби сечостатевого органу.	117	3
Дерматологічне (стаціонар)	03.Неінфекційні хвороби шкіри.	156	4
	04.Інфекційні та паразитарні хвороби шкіри.	156	4
Дерматологічне (амбулаторія)	03.Неінфекційні хвороби шкіри.	78	2
	04.Інфекційні та паразитарні хвороби шкіри.	78	2
Дерматологічне (лабораторія)	04.Інфекційні та паразитарні хвороби шкіри.	78	2
Венерологічне (стаціонар)	05.Діагностика, лікування та профілактика сифілісу.	78	2
	06.Гонорея та негонорейні хвороби сечостатевого органу.	78	2
Венерологічне (амбулаторія)	05.Діагностика, лікування та профілактика сифілісу.	78	2
	06.Гонорея та негонорейні хвороби сечостатевого органу.	78	2
Бактеріологічна та серологічна лабораторія	05.Діагностика, лікування та профілактика сифілісу.	40	1
	06.Гонорея та негонорейні хвороби сечостатевого органу.	38	1

Практична підготовка лікарів-інтернів досягається шляхом систематичної та активної участі молодих лікарів в діагностичній та лікувальній роботі, обходах, клінічних розборах, інших видах практичної діяльності відділення.

Лікар-інтерн повинен здійснювати діагностично-лікувальний процес у прикріплених за ним хворих (4-5 пацієнтів). У вказаних хворих лікар-інтерн виконує увесь обсяг діагностичних досліджень та лікувальних заходів на правах лікуючого лікаря. Він зобов'язаний приймати участь у додаткових дослідженнях, що проводяться цим хворим (рентгенологічних, гістологічних, лабораторних тощо) і лікувальних маніпуляціях.

Керівник повинен приділяти увагу підбору хворих, зокрема, з урахуванням ознайомлення інтерна з їх патологією, тематика якої підлягає вивченню в даний період проходження інтернатури, його можливості самостійно виконувати необхідні діагностичні та лікувальні маніпуляції. Однак, інтерну не слід обмежуватися роботою тільки з закріпленими за ним хворими. Він повинен знати всіх пацієнтів у відділенні, бути ознайомленим з динамікою захворювання та лікування важких хворих, з утрудненнями в діагностиці, незалежно від того, хто є їх лікуючим лікарем. Для підвищення активності інтерна у їх лікуванні необхідно доручати виконання різноманітних маніпуляцій, надавати допомогу в організації додаткових досліджень, стежити за виконанням відповідних призначень. Особливо необхідно підкреслити, що обмеження діяльності інтерна до рамок прикріплених за ним хворих – груба помилка навчання в інтернатурі.

Статус лікаря-інтерна у відділенні.

В адміністративному відношенні лікар-інтерн підпорядковується керівництву базової лікувально-профілактичної установи. На нього повністю поширюються правила внутрішнього трудового розпорядку, права та пільги, що встановлені для медичних працівників даної установи. Під час проходження інтернатури, при здійсненні функції лікаря він володіє правами і несе відповідальність за свої дії на рівні з іншими лікарями.

Відповідно до існуючого положення про інтернатуру, лікар-інтерн повинен самостійно забезпечувати діагностичний та лікувальний процес під керівництвом безпосереднього керівника. Необхідно звернути особливу

увагу на зміст , що вкладається в розуміння “самостійно”. В точному розумінні лікар-інтерн не може працювати самостійно, оскільки при його обмеженій компетентності неможливо надати усю повноту вирішення складних клінічних, організаційних чи деонтологічних завдань. Виходячи зі сказаного, під поняттям “самостійність” необхідно розуміти тільки максимально можливу з урахуванням статусу лікаря-інтерна самостійність.

Програма інтернатури за спеціальністю “Дерматовенерологія”.

Зміст програми охоплює увесь обсяг теоретичних знань, умінь і практичних навичок, необхідних лікарю спеціалісту-дерматовенерологу для самостійної роботи з надання кваліфікованої дерматологічної і венерологічної допомоги хворим. Програму побудовано за системою блоків. Основними блоками є 8 курсів програми. Курс – відповідно самостійна частина програми, в якій подано значну за обсягом теоретичну інформацію з певного розділу дерматології, венерології або суміжних дисциплін. Курси розбито на розділи. Для полегшення орієнтації у програмі та впорядкування інформації, що міститься в ній, курси і розділи закодують.

З суміжних дисциплін включено курси 9, 10: Клінічна фармакологія, Медична психологія. За додатковими програмами включено 8 курсів: Військово-медична підготовка, Організація невідкладної медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях, СНІД і вірусні гепатити, Радіаційна медицина, Особливо небезпечні інфекції, Клінічна імунологія, Туберкульоз, Медична інформатика.

Код курсу і розділу	Назва курсу і розділу
01.	Основи соціальної гігієни та організація дерматовенерологічної допомоги населенню.
01.01.	Статистика охорони здоров'я.
01.02.	Санітарно-епідеміологічний режим лікувально-профілактичних закладів.
01.03.	Санітарна освіта в діяльності лікувально-профілактичних закладів.
01.04.	Медична психологія, етика та деонтологія лікаря.
01.05.	Організація дерматовенерологічної допомоги населенню.
01.06.	Епідеміологія та санітарна статистика венеричних та заразних шкірних хвороб.
01.07.	Облік та звітність дерматовенерологічних установ, облікова та звітна документація.
01.08.	Директивні, вказівні та методичні документи.
01.09.	Спільні заходи дерматовенерологічної служби.

02.	Загальні питання дерматології, принципи лікування шкірних захворювань.
02.01.	Ембріологія шкіри.
02.02.	Анатомія шкіри.
02.03.	Гістологія шкіри.
02.04.	Функції шкіри: сенсорна, захисна (бар'єрна), терморегуляційна, обмінна, імунологічна, дихальна, всмоктувальна, кератиноутворювальна, пігментоутворювальна.
02.05.	Алергія та імунітет. Імунопатологія.
02.06.	Загальна гістопатологія шкіри.
02.07.	Основи діагностики шкірних хвороб.
02.08.	Принципи лікування дерматологічних хворих.
03.	Неінфекційні хвороби шкіри.
03.01.	Дерматити. Етіологія, патогенез.
03.02.	Екзематозні захворювання шкіри. Токсикодермії.
03.03.	Професійні захворювання шкіри.
03.04.	Дерматози, що викликані ліками.
03.05.	Системні захворювання сполучної тканини.
03.06.	Васкуліти.
03.07.	Атрофії та гіпертрофії шкіри.
03.08.	Сверблячі дерматози.
03.09.	Фотодерматози.
03.10.	Пухирчасті захворювання шкіри.
03.11.	Гіперкератози.
03.12.	Дисхромічні дерматози.
03.13.	Атопічний дерматит.
03.14.	Лишаї.
03.15.	Псоріаз.
03.16.	Парапсоріаз.
03.17.	Ангіоневроз.
03.18.	Хвороби слизової оболонки та червоної кайми губ.
03.19.	Хвороби сальних залоз.
03.20.	Хвороби волосся.
03.21.	Гемодермії, ретикульози.
03.22.	Спадкові дерматози.
03.23.	Передрак шкіри та слизових оболонок.
03.24.	Пухлини шкіри (доброякісні і злоякісні).
03.25.	Дерматози нез'ясованої етіології.
03.26.	Ураження шкіри при внутрішніх захворюваннях.
04.	Інфекційні та паразитарні хвороби шкіри.
04.01.	Піодермії.
04.02.	Грибкові хвороби.

04.03.	Туберкульоз шкіри.
04.04.	Проказа (лепра).
04.05.	Ураження шкіри при загальних інфекційних хворобах.
04.06.	Вірусні хвороби шкіри.
04.07.	Ураження шкіри при загальних вірусних інфекціях.
04.08.	Протозоозози.
04.09.	Дерматозоозози.
04.10.	Інфекційні еритеми.
04.11.	Інші інфекційні захворювання шкіри.
05.	Діагностика, лікування та профілактика сифілісу.
05.01.	Етіологія сифілісу (морфологія, біологія блідої трепонеми).
05.02.	Патогенез сифілісу (шляхи зараження, розповсюдження блідої трепонеми в організмі, імунітет).
05.03.	Загальний перебіг сифілісу.
05.04.	Серодіагностика сифілісу.
05.05.	Лікування сифілісу.
05.06.	Шанкоїд. Етіологія, патогенез, епідеміологія, клініка, диференційна діагностика, лікування та профілактика.
05.07.	Венерична лімфогранульома та пахвинна лімфогранульома.
05.08.	Троїчні трепонематози. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.
06.	Гонорея та негонорейні хвороби сечостатевих органів.
06.01.	Гонорея.
06.02.	Негонорейні захворювання сечостатевих органів.
07.	Військово-спеціальна підготовка
08.	Етика і деонтологія в професійній діяльності лікаря
<i>Суміжні дисципліни</i>	
09.	Клінічна фармакологія
10.	Медична психологія
<i>Додаткові програми</i>	
1.	Військово-медична підготовка
2.	Організація невідкладної медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях
3.	СНІД і вірусні гепатити
4.	Радіаційна медицина
5.	Особливо небезпечні інфекції
6.	Клінічна імунологія
7.	Туберкульоз
8.	Медична інформатика

**Навчальний план підготовки лікарів-інтернів за спеціальністю
“Дерматовенерологія” на кафедрі дерматовенерології та суміжних
кафедрах (очна частина інтернатури)**

Тривалість 8 місяців (1248 год.)

Код курсу	Назва курсу	Кількість годин			
		Лекції	Практичні	Семинари	Разом
1	Основи соціальної гігієни та організація дерматовенерологічної допомоги населенню.	2	6	16	24
2	Загальні питання дерматології, принципи лікування шкірних захворювань.	4	164	58	226
3	Неінфекційні хвороби шкіри.	16	206	48	270
4	Інфекційні та паразитарні хвороби шкіри.	6	206	42	254
5	Діагностика, лікування та профілактика сифілісу.	8	47	24	79
6	Гонорея та негонорейні хвороби сечостатевого органів.	8	43	30	81
7	Військово-спеціальна підготовка	2	12	18	32
8	Етика і деонтологія в професійній діяльності лікаря	2	-	10	12
	Базовий контроль знань			2	2
	Підсумковий піврічний контроль знань			6	6
	Конференції			6	6
	Іспит			6	6
	Разом	48	684	266	998
	Суміжні дисципліни				
1	Клінічна фармакологія				6
2	Медична психологія				6
	Разом				12
	Додаткові програми				
1	Військово-медична підготовка				10
2	Організація невідкладної медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях				6
3	СНІД і вірусні гепатити				6
4	Радіаційна медицина				6
5	Особливо небезпечні інфекції				12
6	Клінічна імунологія				12
7	Туберкульоз				6
8	Медична інформатика				6
9	Трансплантологія				6
10	Медицина невідкладних станів	8	136	12	156
11	Імунопрофілактика	2		4	6
12	Протидія насильству в сім'ї	2	-	4	6
	Разом	12	136	20	250

	ВСЬГО	60	820	286	1248
--	--------------	-----------	------------	------------	-------------

Навчальний план визначає тривалість навчання інтернів, розподіл годин, відведених на теоретичне вивчення розділів навчальної програми. В разі необхідності, враховуючи рівень базисних знань, регіональну патологію, актуальність та специфіку завдань охорони здоров'я регіону та інші обставини, кафедра може вносити корективи та доповнення в навчальний план, які регламентовані навчальними планами, в межах 20 % від загального обсягу часу.

Для виконання даної програми в процесі навчання передбачено такі види занять: лекції, практичні заняття, різні види семінарів. Під час навчання на кафедрі дерматовенерології та суміжних кафедрах інтерни у відповідності до навчального плану підвищують рівень теоретичної підготовки та оволодівають практичними навичками. Теоретична підготовка передбачає обов'язкове відвідування лекцій, активну участь у семінарських заняттях, науково-практичних конференціях. З найбільш актуальних тем програми лікарі-інтерни готують реферати, які обговорюються на семінарах. На практичних заняттях інтерни під керівництвом викладача опановують практичні навички з дерматології, венерології та суміжних дисциплін.

Перелік практичних навичок, якими повинен володіти лікар-дерматовенеролог після закінчення інтернатури.

Назва маніпуляції	Ступінь оволодіння
Дерматологічне відділення	
Огляд шкірних покривів.	+++
Діаскопія, пальпація, пошкрябування (граттаж).	+++
Оцінка дермографізму.	+++
Визначення больової та тактильної чутливості.	+++
Виконання проби Бальзера.	+++
Визначення симптому Нікольського.	+++
Визначення симптому Ауспітца.	+++
Читання рентгенограм.	++
Забір патологічного матеріалу для діагностики мікозів.	+++
Люмінесцентна діагностика грибкових захворювань.	+++
Дослідження на коростяний кліщ.	+++
Дослідження на акантолітичні клітини.	+++
Дослідження на LE-клітина.	+++
Біопсія шкіри.	• ++
Методика застосування пов'язок, примочок, дерматологічних компресів, паст, збовтуваних сумішей, пластирів, лаків, аерозолів.	+++
Зрошування хлоретилом.	+++
Електрокоагуляція.	+++
Кріотерапія рідким азотом.	+++
Проведення відлущування за Арієвичем.	+++
Вилущування нігтьових пластинок.	+++
Венерологічне відділення	
Пункція лімфатичних вузлів.	++
Взяття матеріалу та дослідження на бліду трепонему. Мікроскопічне дослідження на бліду трепонему в темному полі зору.	+++
Взяття матеріалу та дослідження на гонококи та трихомонади. Методики забарвлення препаратів для дослідження на гонококи та трихомонади.	+++

Спинномозкова пункція (люмбальна).	++
Масаж передміхурової залози і сім'яних міхурців та дослідження їхнього секрету.	+++
Бужування.	+++
Катетеризація м'яким катетером.	+++
Інстиляція уретри.	+++
Видалення гострокінцевих кондилом електрокоагуляцією.	+++
Передня уретроскопія.	++
Задня уретроскопія.	++
Вправлення парафімозу.	+++
Лікування гострокінцевих кондилом подофіліном.	+++

Освітньо-кваліфікаційна характеристика лікаря-спеціаліста дерматовенеролога.

Лікар-дерматовенеролог повинен знати:

- сучасні наукові уявлення щодо етіології і патогенезу шкірних та венеричних захворювань;
- чинники, які сприяють розвитку цих захворювань;
- класифікацію, клінічні прояви перебіг і можливі ускладнення;
- особливості деонтологічного підходу до обстеження хворих на шкірні та венеричні хвороби;
- комплексну, патогенетично обґрунтовану терапію цих захворювань.

Лікар-дерматовенеролог повинен вміти:

- правильно, з точки зору деонтології, зібрати анамнез і провести обстеження хворого;
- провести диференційний і сформулювати клінічний діагноз;
- призначити хворому раціональну терапію;
- виконати необхідні діагностичні і терапевтичні процедури;
- дотримуватись принципів медичної етики і деонтології.

Лікар-дерматовенеролог повинен володіти наступними маніпуляціями:

- огляд шкірних покривів і слизових оболонок;
- діаскопія, пальпація, зішкрябок;
- визначення і оцінка дермографізму;
- визначення больової і тактильної чутливості;
- проведення проби Бальзера;
- визначення симптому Нікольського;
- визначення симптому Ауспітца;

- визначення симптому яблучного желе та симптому Пospelова;
- читання рентгенограми;
- взяття патологічного матеріалу при діагностиці мікозів;
- люмінесцентна діагностика грибкових захворювань;
- дослідження на коростяного кліща;
- дослідження на акантолітичні клітини;
- дослідження на LE-клітини;
- біопсія шкіри;
- пункція лімфатичних вузлів;
- взяття матеріалу і дослідження на бліду трепонему;
- взяття матеріалу і дослідження на гонококи і трихомонади;
- методика застосування пов'язок, примочок, дерматологічних компресів, паст, збовтуваних сумішей, пластирів, аерозолів, лаків;
- спинномозкова пункція;
- зрошування хлоретилом;
- електрокоагуляція;
- кріотерапія рідким азотом;
- проведення злущування за Арієвичем;
- відшарування нігтьових пластинок;
- бужування;
- масаж передміхурової залози;
- катетеризація м'яким катетером;
- інстиляція уретри;
- видалення гострокінцевих кондилом;
- виписування рецептів;
- заповнення санаторно-курортної карти.

Список рекомендованої літератури

1. Атлас: Кожные и венерические болезни / Под ред. Туранова, А.А. Студницина и Н.С. Смелова. – М., 1977.
2. Антоньев А.А., Арбатская Ю.Д., Шеварова В.Н. Экспертиза трудоспособности при заболеваниях кожи. – М., 1982.
3. Боровский Е.В., Данилевский Н.Ф. Атлас заболеваний слизистой оболочки полости рта. – М., 1961.
4. Глухенький Б.Т., Грандо С.А. Иммунодефицитные дерматозы: экзема, атопический дерматит, истинная пузырчатка, пемфигоиды. – К.: Здоровье, 1990.
5. Глухенький Б.Т., Дилекторский В.Б., Федоровская Р.Ф. Гнойничковые болезни кожи. – К.: Здоров'я, 1983.
6. Венерические болезни: Руководство для врачей / Под ред. О.К. Шапошникова. — М.: Медицина, 1991.
7. Викторов И.С. Уголовно-правовая ответственность за распространение венерических заболеваний. – Саратов, 1980.
8. Владимиров В.В., Зудин Б.И. Кожные и венерические болезни (Атлас). – М., 1982.
9. Дацук А.М., Петров Б.Р. Гонорея і негонококові венеричні уретрити у чоловіків. – Х.: Основа, 1994.
10. Дифференциальная диагностика кожных болезней: руководство для врачей / под ред. В.А.Беренбейна, А.А.Студницина. – М.: Медицина, 1989.
11. Зверькова Ф.А. Болезни кожи детей грудного возраста. – Л., 1989.
12. Ильин И.И. Негонококковые уретриты у мужчин. – Л., 1982.
13. Каламкарян А.А., Мордовцев В.Н., Трофимова Л.Я. Клиническая дерматология: редкие и атипичные дерматозы. – Ереван: Айастан, 1989.
14. Калюжная Л.Д. Болезни волос. – К.: Здоров'я, 1991.

- 15.Кожа (строение, функция, общая патология и терапия) // под. ред. А.А.Чернуха и Е.П.Фролова. – М., 1982.
- 16.Кожные и венерические болезни: Руководство для врачей: В 4 т. / Под ред. Ю.К. Скрипкина. — М.: Медицина, 1996.
- 17.Кулага В.В., Романенко И.М. Васкулиты кожи. – К., 1984.
- 18.Лечение кожных болезней: Руководство для врачей / под. ред. А.Л.Машкиллейсона. – М.: Медицина, 1990.
- 19.Лещенко В.М. Лабораторная диагностика грибковых заболеваний. – М., 1982.
- 20.Мавров И.И. Половые болезни: Энцикл. справ. — К.: Укр. энцикл., 1994.
- 21.Милич М.В. Эволюция сифилиса. — М.: Медицина, 1987.
- 22.Овчинников Н.М., Беднова В.Н., Делекторский В.В. Лабораторная диагностика заболеваний, передающихся половым путем. — М.: Медицина, 1987.
- 23.Родионов А.Н. Сифилис: Руководство для врачей. — С.-Петербург: Питер Пресс, 1997.
- 24.Зверькова Ф.А. Болезни кожи детей раннего возраста //Сотис, 1994. - 235с.
- 25.Руководство: Венерические болезни/Под редакцией О.К. Шапошниковой. - М.: Медицина, 1991. - 544 с.
- 26.Соколова Т.В., Федоровская Р.Ш.,ЛангеА.В.Чесотка.-М.: Медицина, 1989.- 175с.
- 27.Гайдук И.В., Гайдук В.Й. Все о косметико. Часть 1.2. Южно-Сахалинск, Мозалевск, 1992. - 317 с.
- 28.Бабухадия Н.В. Все секреты женщины.-В.: Молодь, 1995.- 176с.
- 29.Суворова К.Н., Анатолев А.А., Кузнецова Н.П., Малова И.О. Кожные и венерические болезни у детей. - Иркутск, 1995.

30. Адашкевич В.П. "Инфекции передаваемые половым путем".
Руководство для врачей. –М.: Медицинская книга, 2004.-416 с.
31. Адашкевич В.П. "Неотложная дерматология". Руководство для врачей.
–М.: "Триада-Фарм", 2001.-196 с.
32. Адашкевич В.П. "Диагностические индексы в дерматологии".
Руководство для врачей. –М.: Медицинская книга, 2004.-165 с.: ил.
33. Бакстон П. "Дерматология". М.: Бином, 2005.-176 с.
34. Беляев Г.М., Рыжко П.П. "Псориаз. Псориатическая артропатия".
Монография. –М.: МЕДпресс-информ, 2005.-273 с.: ил.
35. Бутов Ю.С. "Кожные болезни и инфекции передающиеся половым
путем". Руководство для врачей. -М.: Медицина, 2002.-400 с.
36. Видаль "Дерматология и венерология". –АстраФармСервис, 2005.-592с.
37. Иванов О.Л. "Кожные и венерические болезни" Справочник. -М.:
Медицина, 2002.-480 с.
38. Калюжна Л.Д. "Захворювання волосся". Медично-учбовий посібник". -
Київ, 2004.-66 с.
39. Ковалева Л.Н., Гончаров С.В., Кресюн В.В. "Сифилис". Монография. –
Одесса: Одесский мед университет, 2003.-204 с.
40. Кошевенко Ю.Н. "Витилиго: Клиника, этиология, патогенез, лечение,
реабилитация, профилактика". Монография. –М.: "Косметика и
медицина", 2002.-644 с.
41. Кубанова А.А., Кисина В.И. "Рациональная фармакотерапия
заболеваний кожи и инфекций передаваемых половым путем". –
Литтерра, 2005.-890 с.
42. Кулага В.В., Романенко И.М., Афонин С.Л., Кулага С.М. "Аллергия и
грибковые болезни". Руководство для врачей. –Луганск: "Эльтон-2",
2005.-520 с.

43. Мавров І.І., Калюжна Л.Д., Безрученко О.А. "Серорезистентний сифіліс: діагностика, лікування, профілактика". Метод. Рекомендації. – Харків: Факт, 2002.-19 с.
44. Мэшфорд М.А., Фишер Г., Маркс Р. "Дерматология". Справочник. –М.: Литтерра, 2005.-480 с.
45. Новиков А.И., Логинова Э.А. "Болезни кожи инфекционного и паразитарного происхождения". Руководство для врачей. –М.: Медицинская книга, 2001.-283 с.: ил.
46. Пальцев М.А. "Клинико-морфологическая диагностика заболеваний кожи. Атлас. -М.: Медицина, 2005.-432 с.: ил.
47. Родионов А.Н. "Справочник по кожным и венерическим заболеваниям". -Питер, 2005.-464 с.
48. Родионов А.Н. "Сифилис". Руководство для врачей. –СПб.: "Питер", 2000.-288 с.
49. Рэдклиф "Европейские стандарты диагностики и лечения ЗППП".-М.: Мед. Лит., 2004.-272 с.: ил.
50. Сергеев А.Ю., Сергеев Ю.В. "Грибковые инфекции". Руководство для врачей. –М.: "Бином-пресс", 2003.-440с.: ил.
51. Скрипкин Ю.К., Мордовцева В.Н. "Кожные и венерические болезни". Руководство для врачей. -М.: Медицина, 1999.-880 с.: ил.
52. Суворов А.П., Суворов С.А. "Кожные заболевание". Справочник. – Эксмо-Пресс, 2005.-384 с.
53. Фрадкин С.З., Залуцкий И.В., "Меланома кожи". Практическое пособие. –Беларусь, 2000.-224 с.
54. Фицпатрик Т., Джонсон Р., Вулф К., Полано М., Сюрмонд Д. "Дерматология". Атлас-справочник.-"Практика", 1999.-1088 с., 612 илл.
55. Холдер К., Остлер Л. "Экзема и контактный дерматит". Справочник. – М.: МЕДпресс-информ, 2005.-112 с.: ил.

56. Джонсон Р., Вулф К., Сюрмонд Д. "Дерматология по Фицпатрику"
Атлас-справочник - "Практика", 2007.

№ з/р	Назви курсу та розділу	Кількість годин			
		Лекції	Практичні заняття	Семінари	Разом
1	2	3	4	5	6
	1-ий рік навчання				
1.	Базовий контроль знань			2	2
2.	Основи спеціальної гієни та організація дерматовенерологічної допомоги населенню. Охорона праці та техніка безпеки у дерматовенерології. Статистика охорони здоров'я. Санітарно-епідемічний режим лікувально-профілактичних закладів. Санітарна освіта в діяльності лікувально-профілактичних закладів. Медична психологія, етика та деонтологія лікаря Організація дерматовенерологічної допомоги населенню Епідеміологія та санітарна статистика венеричних та заразних шкірних хвороб Облік та звітність дерматовенерологічних установ, облікова та звітна документація Директиви, вказіні та методичні документи Спільні заходи дерматовенерологічної служби	4	6	6	16
3.	Загальні питання дерматології, принципи лікування шкірних захворювань Ембріологія шкіри Анатомія шкіри Гістологія шкіри Функції шкіри: сенсорна, захисна(бар'єрна), терморегуляційна,обміннаімуннологічна,дихальна, всмоктувальна, кератиноутворювальна, пігментоутворювальна Алергія та імунітет.Імунопатологія Загальна гістологія шкіри	18	206	12	236

4.	<p>Основи діагностики шкірних хвороб</p> <p>Принципи лікування дерматологічних хвороб</p> <p>Неінфекційні хвороби шкіри</p> <p>Дермаліти. Етіологія, патогенез</p> <p>Екзематозні захворювання шкіри. Токсикодермії</p> <p>Професійні захворювання шкіри</p> <p>Дерматози, що викликані ліками</p> <p>Системні захворювання сполучної тканини</p> <p>Васкуліти</p> <p>Атрофії та гіпертрофії шкіри</p> <p>Сверблячі дерматози</p> <p>Фотодерматози</p> <p>Пухирчасті захворювання шкіри</p> <p>Гіперкератози</p> <p>Дисхромічні дерматози</p> <p>Атопічний дерматит</p> <p>Лишай</p> <p>Псоріаз</p> <p>Парапсоріаз</p> <p>Ангіоневроз</p> <p>Хвороби слизової оболонки та червоної кайми губ</p> <p>Хвороби сальних залоз</p> <p>Хвороби волосся</p> <p>Гемодермії, ретикульози</p> <p>Спадкові дерматози</p> <p>Передрак шкіри та слизових оболонок</p> <p>Пухлини шкіри (доброякісні і злоякісні)</p> <p>Дерматози не з'ясованої етіології</p> <p>Ураження шкіри при внутрішніх захворюваннях</p>	44	314	12	370
5.	<p>Інфекційні та паразитарні хвороби шкіри</p> <p>Піодермії</p> <p>Грибкові хвороби</p> <p>Туберкульоз шкіри</p> <p>Проказа (лепра)</p> <p>Ураження шкіри при загальних інфекційних хворобах</p>	16	206	6	228

	Вірусні хвороби шкіри Ураження шкіри при загальних вірусних інфекціях Протозоознози Дерматозоознози Інфекційні ерітеми Інші інфекційні захворювання шкіри				
	Суміжні дисципліни				
6.	Клінічна фармакологія	6	18	6	30
7.	Медична психологія	6	18	6	30
	Додаткові дисципліни				
8.	Ендоскопія	2		4	6
9.	Радіаційна медицина	2		4	6
10.	Туберкульоз	2	4		6
11.	Медична інформатика	2	4		6
	2-ий рік навчання				
12.	Діагностика, лікування та профілактика сифілісу Етіологія сифілісу (морфологія, біологія блідої трепонеми) Патогенез сифілісу (шляхи зараження , розповсюдження блідої трепонеми в організмі, імунітет) Загальний перебіг сифілісу Серодіагностика сифілісу Лікування сифілісу Шанкроїд.Етіологія, патогенез, епідеміологія, клініка, диференціальна діагностика, лікування та профілактика	20	62	4	86
13.	Гонорея таненоорейні хвороби сечостатевих органів Гонорея Негонорейні захворювання сечостатевих органів	28	58	4	90
14.	Військово-спеціальна підготовка	2	12	22	36
15.	Етика і деонтологія в професійній діяльності лікаря	2		8	10
16.	Організація невідкладної медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях		6		6
17.	Конференції			6	6
18.	Іспит				6
	Додаткові дисципліни				

19.	Військово-медична підготовка	6	2	4	12
20.	СНД і вірусні гепатити	6	18	6	30
21.	Особливо небезпечні інфекції	6	18	6	30
22.	ВСЬОГО	172	952	118	1248